

Piotr Korzeniowski

Uniwersytet Łódzki

pkorzeniowski@wpia.uni.lodz.pl

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2138-8609>

Prawo dostępu do informacji
o środowisku a ochrona informacji
o wartości handlowej. Głosa do wyroku
Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego
w Warszawie z dnia 11 czerwca 2021 r.,
IV SA/Wa 170/21*

<http://dx.doi.org/10.12775/SIT.2022.045>

Tezy**:

1. Informacja o rzeczywistej obsadzie przemysłowej fermy drobiu ma kluczowe znaczenie z punktu widzenia oddziaływania takiej instalacji na środowisko. W szczególności tego rodzaju fermy stanowią źródło emisji zanieczyszczeń, m.in. związanych z powstawaniem odchodów, a także zużywają znaczne ilości wody oraz paszy. Jeżeli chodzi o emisję zanieczyszczeń generowanych przez takie fermy, to obejmuje ona również emisję odorów. Z uwagi na specyfikę powstawania zanieczyszczeń w procesie intensywnej hodowli drobiu (tj. m.in. niezorganizowany charakter emisji) poziom negatywnego oddziaływania na środowisko tego rodzaju przedsięwzięć jest określany przede wszystkim przez ustanowienie progów ilościowych co do obsady kurników.

---

* CBOSA.

** Tezy pochodzą od Redakcji SIT.

2. Podmiot korzystający ze środowiska, naruszając przepisy z zakresu ochrony środowiska, nie może powoływać się na ochronę swojej przewagi konkurencyjnej budowanej na działaniu niezgodnym z prawem ochrony środowiska. Tego rodzaju działanie przedsiębiorcy godzi w reguły uczciwej konkurencji i nie może korzystać z ochrony.

Głosowany wyrok dotyczy bardzo ważnej praktycznej kwestii, mianowicie tego, czy informacja o rzeczywistej obsadzie zwierząt w obiektach hodowlanych na fermie drobiu, ujawniona w protokole kontroli Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska, stanowi informację o środowisku, która może podlegać udostępnieniu na podstawie przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko¹ (dalej: u.u.i.ś.). Przy lekturze interesującego uzasadnienia tego wyroku nasuwa się wiele konstatacji. Rozstrzygnięcie WSA w Warszawie należy na podstawie danych przytoczonych w motywach uznać za trafne. Słuszna myśl kryje się też w tezie głównej głosowanego orzeczenia. Teza główna wymaga co najwyżej bliższego uzasadnienia prawnego. Na marginesie tego wyroku wyłania się kilka interesujących kwestii materialnoprawnych, które warto zasygnalizować i rozważyć.

Wyrok WSA w Warszawie dotyczy kilku istotnych problemów z zakresu prawa do informacji o środowisku i jego ochronie. Wymagają one analizy w celu odtworzenia argumentacji Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, która doprowadziła do rozstrzygnięcia zawartego w głosowanym wyroku.

WSA w Warszawie rozpoczął swoją ocenę postępowania orzekających w sprawie organów od postawienia tezy wstępnej, według której organy są zobowiązane udostępnić skarżącemu posiadane przez te organy informacje o środowisku również w części zawierającej dane co do obsady zwierząt w obiektach hodowlanych na fermie, zawarte w protokole kontroli, czyli także w części, w jakiej Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska wydał decyzję odmow-

---

¹ Tekst jednolity: Dz.U. z 2020 r. poz. 283.

ną. Na wstępie swoich rozważań WSA w Warszawie zastrzegł, że w sprawie nie budziło wątpliwości, że informacja o rzeczywistej obsadzie drobiu ujawniona w protokole kontroli stanowi informację o środowisku, która może podlegać udostępnieniu na podstawie u.u.i.ś.

Istota sporu sprowadzała się w niniejszej sprawie do rozstrzygnięcia, czy informacja ta winna podlegać udostępnieniu skarżącemu, czy też organ może odmówić jej udostępnienia, powołując się na art. 16 ust. 1 pkt 7 u.u.i.ś. Zgodnie z treścią tego przepisu władze publiczne mogą odmówić udostępnienia informacji o środowisku i jego ochronie po rozważeniu interesu publicznego przemawiającego za udostępnieniem informacji w konkretnym przypadku, jeżeli udostępnienie tych informacji może naruszyć ochronę informacji o wartości handlowej, w tym danych technologicznych, dostarczonych przez osoby trzecie i objętych tajemnicą przedsiębiorstwa, jeżeli osoby te złożyły wniosek o wyłączenie tych informacji z udostępniania, zawierający szczegółowe uzasadnienie dotyczące możliwości pogorszenia ich pozycji konkurencyjnej. Dostęp do informacji o stanie środowiska reguluje art. 74 ust. 3 Konstytucji RP². W myśl tego przepisu każdy ma prawo do informacji o stanie i ochronie środowiska. W orzecznictwie NSA wyrażono pogląd, według którego „Stan środowiska to określona przez jakość elementów przyrodniczych i standardy jakości środowiska sytuacja, w której środowisko znajduje się w danym czasie. Źródłem informacji o stanie środowiska jest państwowy monitoring środowiska”³. Ten instrument prawny uregulowany jest w ustawie z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska⁴.

W tym miejscu należy przypomnieć, że zasada dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie ma bezpośredni związek z prawem do wolności informacji, które to prawo jest dobrem zaspokajającym potrzeby ludzi w zakresie informowania w sprawach dotyczących środowiska i jego ochrony. Bartosz Rakoczy uważa, że „[...] prawo do informacji o stanie i ochronie środowiska nie jest

---

² Dz.U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 ze zm.

³ Wyrok NSA z dnia 25 września 2018 r., II OSK 113/18, Lex nr 2565951.

⁴ Tekst jednolity: Dz.U. z 2021 r. poz. 2021 ze zm.

szczególnego rodzaju prawem podmiotowym. Jest ono wycinkiem szerszego prawa gwarantowanego przez Konstytucję Polski – prawa do informacji wyrażonego w art. 61 Konstytucji Polski⁵. Wojciech Radecki wskazuje, że „Polski ustawodawca konstytucyjny przyjął koncepcję konstytucji jako aktu bezpośrednio obowiązującego i dlatego prawa obywateli są refleksem konstytucyjnych obowiązków władz publicznych, a zwłaszcza zapobiegania negatywnym dla zdrowia skutkom degradacji środowiska (art. 68 ust. 3), prowadzenia polityki zapewniającej bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłym pokoleniom (art. 74 ust. 1), wspierania działań obywateli w tym zakresie (art. 74 ust. 4)”⁶. Według Ewy Katarzyny Czech: „[...] uwzględniając samo brzmienie art. 74 ust. 3 Konstytucji RP z 1997 r., należy przyjąć, że adresatem publicznego prawa podmiotowego do informacji o stanie środowiska i jego ochronie będą władze publiczne. Normy art. 74 ustawy zasadniczej określają w pozostałych trzech ustępach tego artykułu obowiązki władz publicznych. Takie brzmienie tych przepisów umożliwia przyjęcie, że także w zakresie omawianego publicznego prawa podmiotowego będzie ono skorelowane z obowiązkiem władz publicznych. Taki wniosek jest tym bardziej uzasadniony, że jak zostało to określone wyżej, z obowiązkami wskazanymi w art. 74 ust. 1, 2 i 4 skorelowane są publiczne prawa podmiotowe”⁷. Nie mam wątpliwości, że art. 74 ust. 3 Konstytucji formułuje prawo podmiotowe. Podmiotem uprawnionym jest każdy. Podmiotem zobowiązanym na podstawie całej treści art. 74 są władze publiczne. Przepis ten ma na celu zapewnienie publicznego dostępu do informacji o stanie środowiska. Tego typu dane posiadają w szczególności organy ochrony środowiska odpowiedzialne bezpośrednio za stan środowiska. Lista organów ochrony środowiska znajduje się w art. 376 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska⁸. Ograniczenie

---

⁵ B. Rakoczy, *Ograniczenie praw i wolności jednostki ze względu na ochronę środowiska w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej*, Toruń 2006, s. 218.

⁶ W. Radecki, *Prawo do środowiska w konstytucjach polskiej, czeskiej i słowackiej*, w: *Prawo dla środowiska*, red. A. Erechemla, Rzeszów 2011, s. 20.

⁷ E.K. Czech, *Publiczne prawa podmiotowe do środowiska podmiotów korzystających ze środowiska*, Białystok 2021, s. 161.

⁸ Tekst jednolity: Dz.U. z 2020 r. poz. 1219 ze zm.

zasady dostępu do informacji może nastąpić wyłącznie przy zaistnieniu ściśle interpretowanych kryteriów wskazanych w ustawie. Prawo dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie jest instrumentem zasady jawności administracji publicznej⁹.

Przepisy u.u.i.ś. mają charakter zawężający w stosunku do cytowanego wyżej art. 74 ust. 3 Konstytucji. Zgodnie z treścią tego przepisu każdy ma prawo do informacji o środowisku i jego ochronie na warunkach określonych ustawą. Zasada dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie uregulowana jest w przepisach u.u.i.ś. Stanowi ona bardzo ważny instrument realizacji prawa do środowiska, charakterystyczny zarówno dla obecnego etapu rozwoju tego prawa, jak i przede wszystkim dla przyszłego jego kształtu. Informacje o środowisku są udostępniane w dwóch trybach – przez ich upowszechnianie (upublicznianie) i na indywidualny wniosek. Upowszechnianie powinno się odbywać za pośrednictwem systemów teleinformatycznych, w szczególności z wykorzystaniem elektronicznych baz danych (art. 24 u.u.i.ś.), oraz na stronach Biuletynu Informacji Publicznej (art. 25 u.u.i.ś.).

Zasadnie WSA w Warszawie wskazał, że dla prawidłowej wykładni oraz zastosowania art. 16 ust. 1 pkt 7 u.u.i.ś. niezbędne było przypomnienie, że prawo dostępu do informacji o środowisku stanowi uprawnienie publicznoprawne, które zostało zagwarantowane m.in. wprost w Konstytucji RP oraz w prawie UE. Według Jerzego Wróblewskiego: „Wykładnia organu stosującego prawo skierowana na rozstrzygnięcie konkretnego wypadku z reguły nie tylko będzie zawierała próbę ustalenia znaczenia zastosowanej normy prawnej, lecz również może zawierać ustalenia znaczenia innych norm prawnych, pozostających w takim stosunku do normy konkretnie zastosowanej, że ustalenia ich znaczenia wywiera (zdaniami organu stosującego prawo) wpływ na rozstrzygnięcie danego wypadku. Zjawisko to wiąże się z jednej strony z relacjami między normami części systemu prawnego, z drugiej zaś – ze złożonością (pod względem prawnym) rozstrzyganych wypadków. Dzięki tym

---

⁹ Zob. szerzej T. Górzyńska, *Prawo do informacji i zasada jawności administracyjnej*. Orzecznictwo Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego i Trybunału Konstytucyjnego, Zakamycze 1999, s. 19–100.

dwom okolicznościom wykładnia organów stosujących prawo w rozmaitych wypadkach stwarza zachodzące na siebie ustalenia znaczeniowe norm i wzięta w całości daje obraz rozumienia wszystkich interpretowanych norm prawnych przez określone grupy organów w danym czasie”¹⁰.

Realizacja prawa do informacji o środowisku i jego ochronie wiąże się również nierozzerwalnie ze stosowaniem zasady dostępu do wymiaru sprawiedliwości. Nie można mieć wątpliwości, że zasadę dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie należy traktować jako jedną z podstawowych zasad ogólnych prawa ochrony środowiska i konieczny element funkcjonowania społeczeństwa obywatelskiego. Znajduje to potwierdzenie formalne w treści Konwencji sporządzonej w Aarhus dnia 25 czerwca 1998 r. o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska jako instrumentu realizacji prawa do środowiska¹¹, a także w wielu współczesnych konstytucjach. Przestrzeganie zasady dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie jest obwarowane szeregiem gwarancji prawnych. Prawo do informacji o środowisku i jego ochronie nie jest prawem absolutnym.

Podjęte w glosowanym orzeczeniu zagadnienie prawne staje się coraz bardziej aktualne w miarę dążenia do szerszego zapewnienia prawa do środowiska oraz pojawienia się trudności w utrzymaniu sprawnego funkcjonowania systemu wymiaru sprawiedliwości. Istotnego znaczenia nabiera również problem skuteczności prawa ochrony środowiska. Zapewnienie prawidłowego dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie ma wpływ na skuteczność ochrony prawnej środowiska¹².

Analizowana zasada dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie w prawie międzynarodowym uregulowana jest w Konwen-

---

¹⁰ J. Wróblewski, *Zagadnienia teorii wykładni prawa ludowego*, Warszawa 1959, s. 118–119.

¹¹ Dz.U. z 2003 r. Nr 78, poz. 706.

¹² Zob. szerzej J. Sommer, *Reforma gospodarcza – ochrona środowiska – prawo*, w: J. Sommer, *Skuteczność prawa ochrony środowiska w warunkach reformy gospodarczej*, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk–Łódź 1990, s. 42 i n.

cji z Aarhus¹³. W myśl art. 4 ust. 1 tego aktu prawnego „każda ze Stron zapewni, że zgodnie z poniższymi postanowieniami niniejszego artykułu władze publiczne, w odpowiedzi na żądanie udzielenia informacji dotyczących środowiska, udostępnią społeczeństwu, w ramach ustawodawstwa krajowego, taką informację, w tym również, na żądanie i w zgodzie z literą (b), kopie konkretnej dokumentacji zawierającej lub obejmującej taką informację: (a) bez konieczności wykazywania jakiegokolwiek interesu, (b) w żądanej formie, chyba że: (i) uzasadnione jest udostępnienie jej przez władzę publiczną w innej formie, w którym to przypadku podać należy przyczyny udostępnienia jej w tej formie, lub (ii) informacja jest już powszechnie dostępna w innej formie”. Artykuł 4 Konwencji z Aarhus reguluje zasadę, zgodnie z którą każdy może uzyskać informacje dotyczące środowiska od władz publicznych, a w niektórych przypadkach od osób prywatnych. W art. 4 Konwencji z Aarhus uregulowano także kryteria i procedury dotyczące udostępniania informacji lub odmowy ich udostępniania¹⁴.

Zasadę dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie w prawie UE regulują przepisy dyrektywy 2003/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylającej dyrektywę Rady 90/313/EWG¹⁵. W myśl art. 3 ust. 1 ww. dyrektywy państwa członkowskie zapewniają, że organy władzy publicznej, zgodnie z postanowieniami niniejszej dyrektywy, są obowiązane udostępnić informacje o środowisku, które znajdują się w ich posiadaniu lub które są dla nich przeznaczone, każdemu wnioskodawcy na jego wniosek bez konieczności wykazania przez niego interesu.

---

¹³ Zob. szerzej J. Jendrośka, W. Radecki, *Konwencja o udostępnianiu informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska z komentarzem*, Wrocław 1999, s. 63 i n.

¹⁴ J. Ebbesson, H. Gaugitsch (assisted by M. Miklau), J. Jendrośka, S. Stec, F. Marshall, *The Aarhus Convention: An implementation guide*, second edition, 2014, United Nations, s. 78.

¹⁵ Dz.U. UE L z 2003 r. Nr 41, s. 26.

Ważne znaczenie dla wykładni zasady dostępu do informacji o środowisku w glosowanym orzeczeniu mają także przepisy rozporządzenia (WE) nr 166/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 stycznia 2006 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń i zmieniającego dyrektywę Rady 91/689/EWG i 96/61/WE¹⁶. Rozporządzenie to ustanawia zintegrowany rejestr uwalniania i transferu zanieczyszczeń na poziomie Wspólnoty (europejski PRTR) w postaci publicznie dostępnej elektronicznej bazy danych i określa zasady jego funkcjonowania w celu wdrożenia Protokołu EKG ONZ w sprawie rejestrów uwalniania i transferu zanieczyszczeń (zwanego dalej „Protokołem”) i ułatwienia udziału społeczeństwa w procesie podejmowania decyzji dotyczących środowiska, jak również przyczyniania się do zapobiegania zanieczyszczeniu środowiska i zmniejszania tego zanieczyszczenia. W piśmiennictwie wyrażono pogląd, według którego „Rejestry PRTR należą do tych instrumentów realizacji polityki ekologicznej, których oddziaływanie oparte jest na wykorzystaniu świadomości ekologicznej społeczeństwa. Wspierają one tradycyjne instrumenty regulacyjne (władczo-nakazowe) oraz instrumenty finansowe. Głównym celem tworzenia rejestrów PRTR jest zapewnienie stałego dopływu informacji o zanieczyszczeniach, dzięki któremu zarówno podmioty gospodarcze, jak i władze publiczne oraz społeczeństwo podejmować mogą działania służące ograniczaniu powstawania zanieczyszczeń oraz zmniejszaniu ich szkodliwego oddziaływania na środowisko i zdrowie ludzi”¹⁷. Aktem prawnym dotyczącym udostępniania informacji o środowisku przez instytucje UE jest rozporządzenie (WE) nr 1367/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 września 2006 r. w sprawie zastosowania postanowień Konwencji z Aarhus o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska do instytucji i organów Unii¹⁸.

¹⁶ Dz.U. UE L z 2006 r. Nr 33, s. 1.

¹⁷ J. Jendrośka, w: *Rejestry uwalniania i transferu zanieczyszczeń (PRTR) jako instrument realizacji polityki ekologicznej. Uwarunkowania organizacyjne i prawne*, red. J. Jendrośka, Wrocław 2001, s. 5.

¹⁸ Dz.U. UE L z 2006 r. Nr 264, s. 13.

W stanie faktycznym, na tle którego zapadło głosowane orzeczenie, osoba fizyczna zwróciła się o udostępnienie wszystkich protokołów z kontroli przeprowadzonych przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska.. Należy zgodzić się z poglądem WSA w Warszawie, według którego organ zobowiązany do rozpatrzenia wniosku o udostępnienie informacji o środowisku powinien wyważyć interes publiczny przemawiający za udostępnieniem informacji w konkretnym przypadku z interesem przedsiębiorcy (podmiotu korzystającego ze środowiska)¹⁹.

W orzecznictwie NSA wyrażono pogląd, zgodnie z którym „Mając na uwadze konstytucyjną rangę dostępności do informacji publicznej, nie każda tajemnica przedsiębiorcy będzie uzasadniać odmowę jej udostępnienia. Znaczenie danej tajemnicy musi być bowiem proporcjonalnie większe niż racje przemawiające za udostępnieniem informacji publicznej. Ograniczenia wolności gospodarczej i kryteria ważenia kolidujących ze sobą wartości podlegają ocenie z punktu widzenia mechanizmu proporcjonalności (art. 31 ust. 3 Konstytucji RP). Określając bowiem konstytucyjne wolności i prawa obywatela, prawodawca dostrzega potrzebę wprowadzania ograniczeń tych dóbr. Przedkłada jedno dobro konstytucyjne nad drugie, wytyczając tym samym granice korzystania z wolności i praw, tworząc swoistą hierarchię dóbr, mieszczącą się w ich konstytucyjnych relacjach. Chodzi zatem o prawidłowe wyważenie proporcji, jakie muszą być zachowane, by przyjąć, że dane ograniczenie wolności obywatelskiej nie narusza konstytucyjnej hierarchii dóbr (zasada proporcjonalności). W decyzji winno być więc wyjaśnione, na czym tajemnica przedsiębiorcy w przypadku zawartych umów polega (wyrok NSA z dnia 12 lutego 2015 r., I OSK 759/14)”²⁰.

WSA w Warszawie, dokonując wykładni art. 16 ust. 1 pkt 7 u.u.i.ś., słusznie odwołał się do motywu 16 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE z dnia 28 stycznia 2003 r.

---

¹⁹ Por. J. Stelmasiak, *Interes indywidualny a interes publiczny w ochronie środowiska w obszarze specjalnym o charakterze ekologicznym*, Rzeszów 2013, s. 13.

²⁰ Wyrok NSA z dnia 24 października 2019 r., I OSK 910/18, Lex nr 2754968.

w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylającej dyrektywę Rady 90/313/EWG, według którego prawo do informacji oznacza, że ujawnianie informacji powinno stanowić regułę oraz że organy władzy publicznej powinny móc odmówić udostępnienia informacji o środowisku w określonych i jasno sprecyzowanych przypadkach. Podstawy do odmowy powinny być interpretowane zawężająco, przy czym należy rozważyć, czy społeczny interes, któremu ma służyć ujawnienie informacji, nie przeważa nad interesem dyktującym odmowę udostępnienia informacji. Powody odmowy powinny zostać przedstawione wnioskodawcy w terminie określonym przez niniejszą dyrektywę.

Wzrost wiedzy o glosowanym orzeczeniu wyraża się w stwierdzeniu, że informacja o rzeczywistej obsadzie przemysłowej fermy drobiu ma kluczowe znaczenie z punktu widzenia wpływu takiej instalacji na środowisko. W szczególności tego rodzaju fermy stanowią źródło emisji zanieczyszczeń, m.in. związanych z powstawaniem odchodów, a także zużywają znaczne ilości wody oraz paszy. Trzeba przede wszystkim podkreślić, że jest to stanowisko zbieżne z poglądami zaprezentowanymi w orzecznictwie sądów administracyjnych²¹.

Bez wątplenia ilość hodowanych zwierząt determinuje wielkość powstającej emisji, która może przekształcić się w zanieczyszczenie. Teoria zanieczyszczenia i ochrony środowiska jest współcześnie najintensywniej rozwijaną częścią składową ekonomicznej teorii środowiska²².

Ochronę przed zanieczyszczeniem regulują przepisy tytułu III ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (dalej: p.o.ś.)²³. WSA w Warszawie zasadnie zwrócił uwagę, że ze względu na specyfikę powstawania zanieczyszczeń w procesie intensywnej hodowli drobiu (tj. m.in. niezorganizowany charakter emisji) poziom szkodliwości dla środowiska tego rodzaju przed-

---

²¹ Zob. wyroki NSA z dnia 21 grudnia 2021 r., III OSK 908/21, Lex nr 3302211; 24 lutego 2022 r., III OSK 1066/21, Lex nr 3333942; 26 lipca 2022 r., III OSK 5991/21, Lex nr 3406556.

²² B. Fiedor, *Przyczynek do ekonomicznej teorii zanieczyszczenia i ochrony środowiska*, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk–Łódź 1990, s. 13.

²³ Tekst jednolity: Dz.U. z 2020 r. poz. 1219 ze zm.

sięwzięć jest określany przede wszystkim poprzez ustanowienie progów ilościowych co do obsady kurników. Jeżeli chodzi o próg, od przekroczenia którego hodowla drobiu wymaga uzyskania pozwolenia zintegrowanego, to jest to 40 000 stanowisk (pkt 8 lit. a załącznika do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27 sierpnia 2014 r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości). WSA w Warszawie słusznie uznał także, że kryterium ilościowe stosowane jest również przy dokonywaniu kwalifikacji danej fermy z punktu widzenia konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko (zob. § 2 pkt 51 oraz § 3 pkt 104 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko)²⁴. Bogusław Fiedor podnosi, że „Mówiąc o problemie optymalnej strategii ochrony środowiska, musimy być świadomi tego, iż jest bardzo trudno na gruncie nauki, w tym przyrodoznawstwa, stworzyć jednoznaczną definicję zanieczyszczenia. Zanieczyszczenie to bowiem jest stanem przeciwstawnym do środowiska »czystego«. Tymczasem takie środowisko nie istnieje w przyrodzie. Stale bowiem występują w nim różne zanieczyszczenia, mieszczące się – czy też nie – w granicach samoistnej zdolności przyrody do asymilacji zanieczyszczeń bądź odpadów”²⁵. Anthony C. Fisher i Frederick M. Peterson uważają, że w podejściu do gospodarki i środowiska z punktu widzenia bilansów materiałów zanieczyszczenie jest zjawiskiem powszechnym. Ich zdaniem modele równowagi cząstkowej powinny być uzupełnione przez metody równowagi ogólnej²⁶. Uszło uwadze Sądu w glosowanym orzeczeniu, że zakres dostępu do informacji w części zawierającej dane co do obsady zwierząt w obiektach hodowlanych powinien być oceniony z uwzględnieniem przepisów regulujących

---

²⁴ Dz.U. z 2019 r. poz. 1839.

²⁵ B. Fiedor, *Przyczynek do ekonomicznej teorii...*, s. 67.

²⁶ A.C. Fisher, F.M. Peterson, *Środowisko naturalne w ekonomii: Przegląd literatury*, przeł. A. Markowska, w: *Ekonomiczne i społeczne problemy ochrony środowiska. Przekłady z literatury anglosaskiej oraz teksty polskie i inne*, Biblioteka „Ekonomia i Środowisko” 1993, nr 10, Kraków, s. 25–26.

ochronę jakości środowiska i ochronę przed zanieczyszczeniem. Według Marka Górskiego: „Zawarte w Prawie ochrony środowiska przepisy o charakterze materialnym, związane z konstruowaniem wymagań ochronnych, dotyczą przede wszystkim dwóch głównych grup zagadnień – ochrony jakości środowiska i ochrony przed zanieczyszczeniem. Obie grupy zagadnień są ze sobą ściśle związane, ustalenie bowiem wymagań jakościowych jest punktem wyjścia dla kształtowania działań związanych z ochroną przed zanieczyszczeniem. Ochronie jakości środowiska poświęcony jest przede wszystkim tytuł II Prawa ochrony środowiska. Zawarte w nim przepisy o ochronie jakościowej w części są przepisami regulującymi dane zagadnienie w sposób całościowy, a w części są to tylko założenia ogólne, których doprecyzowanie następuje w ustawach szczegółowych, w tym także i w Prawie ochrony środowiska (ochrona jakości powietrza). Założenia ogólne obejmują jednak ze swojej istoty wszystkie elementy środowiska”²⁷.

W myśl art. 82 p.o.ś. ochrona zasobów środowiska jest realizowana w szczególności poprzez: 1) określenie standardów jakości środowiska oraz kontrolę ich osiągania, a także podejmowanie działań służących ich nieprzekraczaniu lub przywracaniu; 2) ograniczanie emisji na zasadach określonych w tytule III. Zgodnie z art. 83 ust. 1 p.o.ś., określając standardy jakości środowiska, należy kierować się skalą występowania i rodzajem oddziaływania substancji lub energii na środowisko. Standardy jakości środowiska mogą być zróżnicowane w zależności od obszarów i są wyrażane jako poziomy substancji lub energii (art. 83 ust. 2 p.o.ś.).

Informacja o poziomie rzeczywistej obsady drobiu ma bezpośredni wpływ na poziom zanieczyszczeń powstających w kurnikach. Kluczowe znaczenie mają tu definicje ustawowe dwóch pojęć: emisji i zanieczyszczenia. Przez emisję zgodnie z art. 3 pkt 4 p.o.ś. rozumie się wprowadzane bezpośrednio lub pośrednio, w wyniku działalności człowieka, do powietrza, wody, gleby lub ziemi: a) substancje, b) energie, takie jak ciepło, hałas, wibracje lub pola elektromagnetyczne. Zanieczyszczenie oznacza emisję,

---

²⁷ M. Górski, *Ochrona jakości środowiska i prawo emisyjne*, w: *Prawo ochrony środowiska*, red. M. Górski, Warszawa 2021, s. 263.

która może być szkodliwa dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska, powodować szkodę w dobrach materialnych, pogarszać walory estetyczne środowiska lub kolidować z innymi, uzasadnionymi sposobami korzystania ze środowiska (art. 3 pkt 49 p.o.ś.). Rozróżnienie „emisji” i „zanieczyszczenia” ma podstawowe znaczenie dla ustalenia rudymenarnych zasad określających dopuszczalność działań polegających na odprowadzaniu do środowiska substancji i energii. Przyjętą przez ustawę zasadą jest założenie, że emisja to odprowadzanie dozwolone (legalne), zanieczyszczenie zaś to również emisja, ale taka, którą ze względu na powodowane skutki można by określić jako kwalifikowaną, powoduje ona bowiem określone negatywne konsekwencje. Wobec powyższego emisja ta nie powinna mieć miejsca i jest niedozwolona (nielegalna)²⁸. Podstawowym instrumentem reglamentacji administracyjnoprawnej emisji jest pozwolenie emisyjne. Jest to jednocześnie podstawowa prawna forma zasady reglamentacji dostępu do zasobów środowiska w ramach korzystania szczególniego. Wymóg zgody wydawanej przez organ ochrony środowiska jest też wyrazem funkcji organizatorskiej norm prawnych chroniących środowisko. Przejawia się ona m.in. w kształtowaniu zasad korzystania z tych zasobów. Główne przyczyny obowiązywania zasady reglamentacji w prawie emisyjnym to: 1) zapobieganie powstawaniu zanieczyszczeń oraz 2) redukcja zagrożeń dla środowiska oraz życia i zdrowia ludzi.

Dla ochrony środowiska realizującej funkcję prewencyjną prawa istotne znaczenie ma zasada racjonalności w korzystaniu zasobów środowiska. W ewolucji treści tej zasady widoczny jest proces zmian w przyjętych dotychczas priorytetach oraz standardach gospodarczych, produkcyjnych i konsumpcyjnych. Problem znalezienia sposobów racjonalnego korzystania z zasobów środowiska jest bardzo ważnym elementem składowym treści funkcji pozwolenia emisyjnego.

Należy zgodzić się ze stanowiskiem WSA w Warszawie, według którego interes publiczny w postaci ochrony środowiska przed zanieczyszczeniem ma przeważające znaczenie nad interesem pod-

---

²⁸ M. Górski, M. Pchałek, W. Radecki, J. Jerzmański, M. Bar, S. Urban, J. Jendrośka, *Prawo ochrony środowiska. Komentarz*, Warszawa 2019, s. 40–41.

miotu korzystającego ze środowiska powodującego jego zanieczyszczenie. Zgodnie z art. 3 pkt 2 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych (zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola, dalej: IED)²⁹ zanieczyszczenie oznacza bezpośrednie lub pośrednie wprowadzenie – w wyniku działalności człowieka – substancji, wibracji, ciepła lub hałasu do powietrza, wody lub ziemi, które może zagrażać zdrowiu ludzi lub jakości środowiska, spowodować szkody materialne albo obniżenie walorów środowiskowych lub kolidzję z innymi uzasadnionymi sposobami korzystania ze środowiska. Zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom charakteryzuje się po pierwsze tym, że przejmuje wszystkie wartości sektorowej ochrony środowiska, a po drugie – umożliwia poczynienie dalszego kroku w celu zapewnienia wysokiego poziomu ochrony środowiska jako całości. Na przykład akt administracyjny w postaci sektorowego pozwolenia emisyjnego może tylko w niewielkim stopniu zapewniać wysoki poziom ochrony środowiska jako całości. W rzeczywistości konkretna decyzja administracyjna może z punktu widzenia jej treści odpowiadać lub nie wymaganiami zintegrowanej ochrony środowiska oraz zapewnienia wysokiego poziomu ochrony środowiska jako całości. Zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom jest nieuniknioną konsekwencją pogłębiania się specjalizacji regulacji prawnych chroniących poszczególne elementy środowiska i jest w dużym stopniu uwarunkowane bardzo szybkim tempem rozwoju systemu prawa ochrony środowiska. Dlatego wprowadzenie do prawa ochrony środowiska pozwolenia zintegrowanego było jednym z zabiegów prawnych przyczyniających się do znacznego poprawienia skuteczności prawa ochrony środowiska. Ochrona prawna środowiska uwzględniająca zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontroli przyczynia się także do zwiększenia stopnia konsolidacji prawa ochrony środowiska, która może być też formą wprowadzenia zintegrowanej ochrony prawnej z uwagi na to, że jest ona procesem skupiania i scalania ochrony prawnej środowiska jako całości.

---

²⁹ Dz.U. UE L z 2010 r. Nr 334, s. 17.

Przepisy prawa ochrony środowiska zarówno obowiązującego na szczeblu UE, jak i prawa wewnętrznego państw członkowskich duży nacisk kładą na zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom. Potwierdzeniem tego na gruncie dyrektywy IED jest treść motywu 2 tego aktu prawnego, według którego w celu zapobiegania zanieczyszczeniom wynikającym z działalności przemysłowej, ich redukcji i w możliwie najszerszym zakresie wyeliminowania zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci” oraz zasadą zapobiegania zanieczyszczeniom należy ustalić ogólne ramy kontroli głównych rodzajów działalności przemysłowej, przyznając pierwszeństwo interwencji u źródła oraz zapewniając rozsądną gospodarkę zasobami naturalnymi i biorąc pod uwagę, w razie potrzeby, sytuację gospodarczą i szczególne lokalne cechy miejsca, w którym prowadzona jest działalność przemysłowa. W piśmiennictwie zauważono, że „Ustalenie definicji i klasyfikacji wszelkiego rodzaju zanieczyszczeń, zatruć, zaburzeń i zagrożeń, jakim ulega środowisko w wyniku działalności ludzkiej, pozostaje całkowicie otwarte. Dotychczasowe wysiłki i próby naukowców koncentrują się na zagadnieniu klasyfikowania pochodzenia zanieczyszczeń. Najczęściej spotykane są podziały zanieczyszczeń według źródeł ich pochodzenia oraz według elementów środowiska, którym zagrażają”³⁰.

Zapewnienie dostępu do informacji o rzeczywistej obsadzie drobiu, determinującej realny poziom zanieczyszczeń, leży bez wątpienia w interesie publicznym. Dokonując wykładni przepisów u.u.i.ś. dotyczących dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie, należy pamiętać o funkcji prewencyjnej zasady dostępu do informacji. Funkcje zasad ogólnych w systemie prawa ochrony środowiska traktujemy jako elementy wiążące strukturę systemu prawa ochrony środowiska, realizującego swoją zasadniczą funkcję prewencyjną. W systemie prawa ochrony środowiska występuje wiele celów prewencyjnych. Stanowią one odrębną konstrukcję normatywną od funkcji prewencyjnej prawa ochrony środowiska. Cele prewencyjne funkcjonują w dziedzinach systemu prawa ochrony środowiska i są regulowane głównie w ustawach. Ich nor-

---

³⁰ M. Fleszar, *Zanieczyszczenie i ochrona środowiska naturalnego w świecie*, Warszawa 1972, s. 27.

matywny charakter powoduje, że prawo ochrony środowiska jako całość może realizować funkcję prewencyjną. Na funkcję prewencyjną prawa ochrony środowiska składają się różne cele prewencyjne. Elementami systemu prawa ochrony środowiska są zbiory aktów prawnych stanowiących otoczenie normatywne celów prewencyjnych. Cele w systemie prawa ochrony środowiska obejmują to wszystko, do czego powinny dążyć organy ochrony środowiska realizujące zadania publiczne związane z ochroną środowiska. Na przykład celem organów ochrony środowiska jest zapewnienie dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie. Organy stosujące prawo muszą zatem podporządkowywać swoje działania temu celowi. Dla realizacji funkcji prewencyjnej prawa ochrony środowiska niezbędny jest dostęp do informacji o wielkości emisji – w tym przypadku wielkość emisji będzie zależała od rzeczywistej obsady drobiu na farmie. Cele prewencyjne w systemie prawa ochrony środowiska zaliczamy do celów instrumentalnych. Przykładem wyznaczenia celu instrumentalnego dotyczącego ochrony powietrza jest art. 137 p.o.ś. Z treści tego przepisu wynika, że celem instrumentalnym przeciwdziałania zanieczyszczeniom jest zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do środowiska substancji lub energii. Określona ilość drobiu na farmie hodowlanej odpowiada za wprowadzanie do środowiska substancji lub energii. Zdaniem Marka Górskiego: „Według podstawowych założeń ochrony jakościowej wymagania dotyczące prowadzenia emisji muszą być skonstruowane tak, aby emisja prowadzona w zgodzie z nimi nie miała charakteru zanieczyszczenia środowiska (zob. definicje »emisji« i »zanieczyszczenia« określone w art. 3 pkt 4 i 49 u.p.o.ś.), a w rezultacie były osiąganymi wymagania odnoszące się do jakości środowiska. W takim kontekście przepisy prawa emisyjnego nie są konstruowane bezpośrednio w powiązaniu z kwestiami ochrony przed takim specyficznym zagrożeniem jakości powietrza, jakim jest smog, ale powinny zapobiegać temu zagrożeniu poprzez ustalenie ogólnych wymagań dotyczących emisji i generalnie zapobiegając w ten sposób zanieczyszczeniu powietrza”³¹. Autor ten słusznie

---

³¹ M. Górski, *Kształtowanie emisji ze źródeł punktowych z emitorów przemysłowych*, „Europejski Przegląd Sądowy” 2017, nr 7, s. 28.

podkreśla, że skoro ochronę środowiska przed zanieczyszczeniem należy prowadzić w taki sposób, aby były dotrzymanywane ustanowione prawnie wymagania jakościowe, to oba kierunki działań ochronnych (ochrona jakościowa i prawo emisyjne) wzajemnie się warunkują i uzupełniają, należy więc realizować je równolegle³².

Informacja o rzeczywistej obsadzie drobiu pozwoli zatem ocenić, czy emisja nie przekształci się w zanieczyszczenie. Prawo do takiej informacji nie może być kwestionowane ochroną informacji o wartości handlowej, w tym danych technologicznych, dostarczonych przez osoby trzecie i objętych tajemnicą przedsiębiorstwa, jeżeli osoby te złożyły wniosek o wyłączenie tych informacji z udostępniania wraz z jego uzasadnieniem. W istocie informacja o rzeczywistej obsadzie drobiu na farmie jest informacją pozwalającą ustalić wielkość emisji. Należy przypomnieć, że zgodnie z art. 9 ust. 1 pkt 2 u.u.i.s. udostępnieniu, o którym mowa w art. 8, podlegają informacje dotyczące: emisji, w tym odpadów promieniotwórczych, a także zanieczyszczeń, które wpływają lub mogą wpłynąć na elementy środowiska, o których mowa w pkt 1.

WSA w Warszawie prawidłowo stwierdził, że wyważenie interesu publicznego z interesem przedsiębiorcy winno prowadzić do rozstrzygnięcia o udostępnieniu informacji żądanej w niniejszej sprawie przez skarżącego. Całkowitą rację należy przyznać WSA w Warszawie, że organ ochrony środowiska nie może uwzględnić wniosku przedsiębiorcy o nieujawnianie informacji o środowisku stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa, jeżeli żądane informacje potwierdzają naruszenie przepisów z zakresu ochrony środowiska przez zainteresowanego przedsiębiorcę.

WSA w Warszawie w glosowanym wyroku z pewnością poszerzył pole argumentów na rzecz wykładni zasady dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie. W tym zakresie analizowane orzeczenie stanowi kontynuację dotychczasowych poglądów wyrażanych w piśmiennictwie nie tylko na temat dostępu do informacji o środowisku, ale także na temat ochrony jakości środowiska i prawa emisyjnego.

---

³² Ibidem.

Rozwiązanie wszystkich wątpliwości, jakie rodzi stosowanie zasad: dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie, „zanieczyszczający płaci” i prewencji na gruncie art. 16 ust. 1 pkt 7 u.u.i.ś., nie jest w ramach niniejszej glosy możliwe. Na uwagę zasługują wywody przedstawione przez Marzenę Kordelę na temat prawa kolizji. Autorka uważa, że „To, co stanowi istotę i podstawę do kształtowania wzorców rozwiązywania problemu kolizji zasad, opiera się na przypisywalnej jedynie zasadom charakterystyce, jaką jest ich waga (doniosłość, znaczenie). Najbardziej klarowna sytuacja niezgodności ma miejsce wówczas, gdy powstaje konieczność wyboru między dwiema wykluczającymi się zasadami. [...]. Spełnienie warunków przyznania pierwszeństwa określonej zasadzie powoduje powstanie charakterystycznego efektu prawnego, który to proces może być ujęty w postaci ogólnego prawa kolizji. [...]. W wyniku zastosowania prawa kolizji zostaje sformułowana reguła, która – ze względu na bycie rezultatem procesu koniecznego w sytuacji konkurencji zasad, i to procesu koniecznego nie tylko argumentacyjnie, ale i pojęciowo – ma charakter normy obowiązującej prawnie”³³. Zasady ogólne stanowią o istocie prawa, w którym obowiązują, i mogą mieć charakter obiektywny lub subiektywny, konkretyzują także określone wartości, które odzwierciedlają interesy prawne. Zdaniem Bartosza Wojciechowskiego: „W procesie stosowania prawa, nawet w ramach dyskrecjonalności przyznanej sędziemu (organowi administracyjnemu), istnieją pewne ograniczenia w postaci konieczności wyważenia kolidujących ze sobą zasad na podstawie właściwej reguły pierwszeństwa”³⁴.

Glosowane orzeczenie pokazuje także, że źródłem kolizji zasad może być konflikt interesów. Brakuje w analizowanym wyroku szerszych wywodów systemowych na temat instytucji prawnej przeciwdziałania zanieczyszczeniom w ustawie p.o.ś. Argument oparty na wykładni systemowej, podkreślający potrzebę takiej interpretacji

---

³³ M. Kordela, *Zasady prawa. Studium teoretycznoprawne*, Poznań 2012, s. 65–67.

³⁴ B. Wojciechowski, *Reguły kolizyjne i inferencyjne w interpretacji prawa administracyjnego*, w: *System prawa administracyjnego. Wykładowia w prawie administracyjnym*, t. 4, red. R. Hauser, Z. Niewiadomski, A. Wróbel, Warszawa 2012, s. 458.

zasady dostępu do informacji, aby była ona harmonijna w stosunku do pozostałych norm prawa ochrony środowiska regulujących przedmiot informacji, jest bardzo ważki. Tymczasem chodzi tu o zagadnienie o niemałym znaczeniu, zwłaszcza praktycznym. Według Jerzego Wróblewskiego: „Jeżeli znana jest funkcja instytucji, a więc skutki społeczne, jakie pociąga za sobą realizacja norm należących do tej instytucji, to można postawić pytanie, w jakim stosunku znajdują się funkcje poszczególnych norm składowych danej instytucji wobec funkcji spełnianej przez całą instytucję. Narzuca się tutaj odpowiedź, iż funkcja poszczególnych norm składowych jest »częścią« funkcji całej instytucji. [...] W razie wątpliwości dotyczącej znaczenia normy będącej elementem określonej instytucji prawnej należy znaczenie to ustalić w ten sposób, by odpowiadało ono funkcji tej instytucji jako całości”³⁵.

Ogólnie rzecz ujmując, należy powiedzieć, że dostęp do informacji o środowisku i jego ochronie jest także instrumentem realizacji zasady „zanieczyszczający płaci” i oczywiście pośrednio służy również realizacji prewencji. Moim zdaniem zasada dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie służy przede wszystkim interesowi publicznemu, a także szeroko rozumianej ochronie środowiska realizowanej w interesie publicznym. Można zadać pytanie, czy zawężanie zasady dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie służy interesowi publicznemu. W istocie podmiot korzystający ze środowiska ma określone obowiązki wynikające z prowadzonej działalności wpływającej na stan środowiska. Z tego powodu ustawodawca uregulował obowiązki prawne związane z eksploatacją instalacji. Działalności podmiotu korzystającego ze środowiska i powodującego jego zanieczyszczenie nie możemy zatem oceniać wyłącznie w zakresie normatywnym ochrony tajemnicy podmiotu korzystającego ze środowiska.

Zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 276 ust. 1 p.o.ś. podmiot korzystający ze środowiska bez uzyskania wymaganego pozwolenia lub innej decyzji ponosi opłatę podwyższoną za korzystanie ze środowiska. Obowiązek uzyskania wymaganego pozwolenia lub

---

³⁵ J. Wróblewski, *Zagadnienia teorii wykładni prawa ludowego*, Warszawa 1959, s. 381.

innej decyzji przed rozpoczęciem korzystania ze środowiska jest konsekwencją przede wszystkim tego, że środowisko jest istotnym elementem procesów gospodarczych w kontekście użytkowania jego zasobów oraz powodowania emisji, która może przekształcić się w zanieczyszczenie. W myśl art. 7 ust. 1 p.o.ś., kto powoduje zanieczyszczenie środowiska, ponosi koszty usunięcia skutków tego zanieczyszczenia. Kto może spowodować zanieczyszczenie środowiska, ponosi koszty zapobiegania temu zanieczyszczeniu (art. 7 ust. 2 p.o.ś.).

Korzystanie ze środowiska w znaczeniu prawnym może w szczególności obejmować wprowadzanie do powietrza gazów lub pyłów. Działanie to jest m.in. źródłem obowiązku ponoszenia opłat (w tym również opłaty podwyższonej). Ustawodawca przewidział w celach prewencyjnych sankcję prawnofinansową w postaci opłaty podwyższonej za korzystanie ze środowiska bez pozwolenia. Zasadniczym warunkiem legalnego korzystania ze środowiska jest pełne wykonanie obowiązku uzyskania wymaganego pozwolenia lub innej decyzji przed rozpoczęciem tego korzystania, uwzględniającego w swojej treści faktyczny zakres korzystania ze środowiska. Wykonanie tego obowiązku jest wyrazem funkcji prewencyjnej prawa ochrony środowiska.

Reasumując dotychczasowe wywody, należy zwrócić uwagę na złożoność zagadnień związanych z dostępem do informacji o środowisku i jego ochronie. Istotne znaczenie ma tu zagadnienie ważenia lub kolizji zasad ochrony środowiska. Marta Sarnowiec-Cisłak i Tomasz Grzybowski uważają, że „Ważenie zasad przez sądy może być bowiem rozpatrywane zarówno w aspekcie interpretacyjnym proceduralnym, jak i w aspekcie interpretacyjnym materialnoprawnym”³⁶.

W podsumowaniu uzasadnienia glosowanego wyroku WSA w Warszawie stwierdził, że przedsiębiorca naruszający przepisy z zakresu ochrony środowiska nie może powoływać się na ochronę swojej przewagi konkurencyjnej budowanej na działaniu niezgodnym z prawem ochrony środowiska.

---

³⁶ M. Sarnowiec-Cisłak, T. Grzybowski, *Ważenie zasad prawa w orzecznictwie sądów administracyjnych*, „Zeszyty Naukowe Sądownictwa Administracyjnego” 2018, nr 6, s. 56.

W konkluzji należy uznać, że tezy główne glosowanego orzeczenia oraz ich uzasadnienie zasługują na pełną aprobatę.

STRESZCZENIE

Prawo dostępu do informacji o środowisku a ochrona informacji o wartości handlowej. Glosa do wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 11 czerwca 2021 r., IV SA/Wa 170/21

Glosowany wyrok dotyczy bardzo ważnej praktycznej kwestii, mianowicie tego, czy informacja o rzeczywistej obsadzie zwierząt w obiektach hodowlanych na fermie drobiu, ujawniona w protokole kontroli Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska, stanowi informację o środowisku, która może podlegać udostępnieniu na podstawie przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Informacja o rzeczywistej obsadzie przemysłowej fermy drobiu stanowi kluczową informację z punktu widzenia wpływu takiej instalacji na środowisko. Przedsiębiorca naruszający przepisy z zakresu ochrony środowiska nie może powoływać się na ochronę swojej przewagi konkurencyjnej budowanej na działaniu niezgodnym z prawem ochrony środowiska.

Słowa kluczowe: informacja o środowisku; informacja o wartości handlowej; wniosek; udostępnienie; odmowa; interes publiczny

SUMMARY

Right to access to environmental information and protection of information of business value. Gloss to the judgment of the Provincial Administrative Court in Warsaw of 11 June 2021, IV SA/Wa 170/21

The judgment being the subject of the gloss concerns a substantial practical issue, namely whether the information about the actual livestock density in breeding facilities of the poultry farm, as disclosed in the inspection protocol of the Provincial Environmental Inspector, constitutes

an environmental information which may be disclosed in accordance with the provisions of the Act of 3rd October 2008 on the disclosure of environmental information, environmental protection and public participation in such protection and on the assessment of impact on the environment. The information about the actual livestock density in the poultry farm shall be regarded as a key information in terms of the effects of such type of facility on the environment. Entrepreneurs who violate the environmental protection law must not refer to the protection of their competitive advantage, developed on an activity that is in conflict with the environmental protection law.

Keywords: environmental information; information of business value; request; disclosure; refusal; public interest

BIBLIOGRAFIA

- Czech E.K., *Publiczne prawa podmiotowe do środowiska podmiotów korzystających ze środowiska*, Białystok 2021.
- Ebbesson J., Gaugitsch H. (assisted by M. Miklau), Jendrońska J., Stec S., Marshall F., *The Aarhus Convention: An implementation guide*, second edition, 2014, United Nations.
- Fiedor B., *Przyczynek do ekonomicznej teorii zanieczyszczenia i ochrony środowiska*, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk–Łódź 1990.
- Fisher A.C., Peterson F.M., *Środowisko naturalne w ekonomii: Przegląd literatury*, przeł. A. Markowska, w: *Ekonomiczne i społeczne problemy ochrony środowiska. Przekłady z literatury anglosaskiej oraz teksty polskie i inne*, Biblioteka „Ekonomia i Środowisko” 1993, nr 10, Kraków.
- Fleszar M., *Zanieczyszczenie i ochrona środowiska naturalnego w świecie*, Warszawa 1972.
- Górski M., *Kształtowanie emisji ze źródeł punktowych z emitatorów przemysłowych*, „Europejski Przegląd Sądowy” 2017, nr 7.
- Górski M., *Ochrona jakości środowiska i prawo emisyjne*, w: *Prawo ochrony środowiska*, red. M. Górski, Warszawa 2021.
- Górski M., Pchałek M., Radecki W., Jerzmański J., Bar M., Urban S., Jendrońska J., *Prawo ochrony środowiska. Komentarz*, Warszawa 2019.
- Jendrońska J., w: *Rejestry uwalniania i transferu zanieczyszczeń (PRTR) jako instrument realizacji polityki ekologicznej. Uwarunkowania organizacyjne i prawne*, red. J. Jendrońska, Wrocław 2001.

- Jendrośka J., Radecki W., *Konwencja o udostępnianiu informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska z komentarzem*, Wrocław 1999.
- Kordela M., *Zasady prawa. Studium teoretycznoprawne*, Poznań 2012.
- Radecki W., *Prawo do środowiska w konstytucjach polskiej, czeskiej i słowackiej*, w: *Prawo dla środowiska*, red. A. Erechemla, Rzeszów 2011.
- Rakoczy B., *Ograniczenie praw i wolności jednostki ze względu na ochronę środowiska w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej*, Toruń 2006.
- Sarnowiec-Cisłak M., Grzybowski T., *Ważenie zasad prawa w orzecznictwie sądów administracyjnych*, „Zeszyty Naukowe Sądownictwa Administracyjnego” 2018, nr 6.
- Sommer J., *Reforma gospodarcza – ochrona środowiska – prawo*, w: J. Sommer, *Skuteczność prawa ochrony środowiska w warunkach reformy gospodarczej*, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk–Łódź 1990.
- Stelmasiak J., *Interes indywidualny a interes publiczny w ochronie środowiska w obszarze specjalnym o charakterze ekologicznym*, Rzeszów 2013.
- Wielgosiński G., Zarzycki R., *Technologie i procesy ochrony powietrza*, Warszawa 2018.
- Wojciechowski B., *Reguły kolizyjne i inferencyjne w interpretacji prawa administracyjnego*, w: *System prawa administracyjnego. Wykładowia w prawie administracyjnym*, t. 4, red. R. Hauser, Z. Niewiadomski, A. Wróbel, Warszawa 2012.
- Wróblewski J., *Zagadnienia teorii wykładni prawa ludowego*, Warszawa 1959.

